

SIHTASUTUSE RAKVERE TEATRIMAJA 2024. AASTA TEGEVUSKAVA

1. SISSEJUHATUS / OLUKORRA KIRJELDUS / LÄHTEPOSITSIOON

Tegevuskava ülesandeks on kirjeldada sihtasutuse Rakvere Teatrimaja (edaspidi sihtasutus) eesmärkide (arengukavalist) saavutamiseks vajalikke tegevusi.

Sihtasutuse peamiseks tegevuseks on uuslavastuste loomine kõigile vanuserühmadele, seades eesmärgiks nii sisulise kui vormilise mitmekesisuse kõrgel kunstilisel tasemel. Sihtasutusele on tähtis Eesti elanike kultuuriline teenindamine ja harimine nii maal kui linnas, mille tõttu on suur rõhk külalissetendustel üle vabariigi. Kõigile nendele tegevustele loob aluse pidev trupi kunstilise võimekuse arendamine, seda eeskätt nõudliku repertuaari kui ka näitejuhi tööd valdavate külalislavastajate abil.

Tegevuskava täitmisel on suurimaks väliskeskkonna takistuseks kasvav inflatsioon ning kõrged ja aimamatud sisendhinnad. COVID-19 pandeemia peatas kõik meie tegevused ja näitas, kuidas kriisiolukord võib muuta omatulu teenimise kiirelt olematuks. Aasta 2024 tegevused on jätkuvalt kaetud ebakindluse looriga ja peame arvestama ootamatustega kõiges.

Tegevuskava täitmisel on sisutegevuse suurimateks takistusteks oma eriala valdavate lavastajate puudus või vähene huvi ning näitetrupi napp kooslus. 2023. aastal oli trupi 18-st koosseisulisest näitlejast kümnel repertuaaris 6–9 lavastust. See on erakordselt suur hõivatus, kui võrrelda teiste Eesti teatritega. 18 koosseisulist näitlejat ei kata teatri tegelikke vajadusi ja sunnib meid pidevalt kasutama külalishäitlejaid ning valima väiksemate koosseisudega materjale. Külalishäitlejad muudavad küll pildi publikule atraktiivsemaks, aga nende arvukus toob kaasa planeerimisprobleemid. Püsikoosseisu suurendamine omavahendite arvelt pole pideva pingelise eelarve juures võimalik.

Sihtasutuse peamised sissetulekud on riigitoetus ja omatulu. Riigitoetust eraldatakse osaliseks tööjõu- ja halduskulude katmiseks. Omatulu moodustub piletitulust, muude tegevuste tulust (kohvik, kino, kontserdid), erinevatest toetustest ja sponsorlusest ning selle arvelt tuleb katta kõik muud kulud (olulisemad: lavastuskulud, soetused, reklaamikulud jne). Tööjõukuludeks eraldatakse riigitoetus katab umbes 80% tegelikust vajadusest ja linnatoetus puudub üldse. Seega tuleb teatril ka osa nendest kuludest katta muudest vahenditest. Järjest suurenev inflatsioon, käibemaksu tõus ja muud planeeritavad eraisikute personaalsed maksumuudatused on viinud selleni, et töötajate ootus palgaskasvuks aastaks 2024 on suur. Ilma riigitoetuse suurenemiseta pole võimalik põhjendatud ootust vaid omatuludega katta. Külalislavastajate, kunstnike ja näitlejate tasude soovid on seotud otseselt elukalliduse muutustega ja nii on omatulu surve veelgi suurenenud.

Mahtude vähendamine tooks küll kaasa väiksemad kulud, kuid samas ka tulude vähenemise. Piletihind on pidevalt tunnetuslikus maksimumis ning probleeme leevendavat hüpet ei ole võimalik teha. Muude vahendite kaasamisega tegeleme pidevalt, kuid eraldatavad summad on väikesed ja juhuslikud ning olulist leevendust ei too.

Hoolimata finantsilisest survest oleme täis indu, et hoida Rakvere Teatrit jätkuvalt kindlal kõrgetasemelisel kursil.

Tegevuse jätkamiseks on lähiajal vaja teha mitmed suuremad soetused: suur buss, väikese maja publikutribüün, kaasaegne heli- ja valguspark, töötervise nõuetele vastav kontorimööbel jne. Tuleb jätkata sihtasutuse hoonete ning seadmete sanitaarremonti ja hooldust. Eriti kehvast seisusest on

laopinnad. Suuremaid soetusi pole võimalik teha jooksva aasta eelarve piirides. Tänu aastate jooksul tehtud õigetele otsustele on meil võimalik teha need soetused eelmiste perioodide tulemi arvelt.

2024. aastal ehitame omavahenditega ümber teatri peahoone sissepääsu, et parendada ligipääsetavust meie suurele saalile. Valguspargi LED-lahendusele üleviimine on ootamas riikliku toetusmeetme avanemist. Keskkonnasäästlike tegevuste strateegias näeme ette 2024. aastal mitmeid soetuseid ja parendusi.

2024. aastal taotlesime rahalist toetust ministeeriumi korraldatud etendusasutuste energiasäästlike valgustuslahenduste taotlusvoorst. Saadud osalise toetusega ning lisatud omavahenditega viisime edukalt läbi mahuka riigihanke valguspargi LED-lahendusele üleviimiseks. Hanke täitmine toimub 2025 aasta esimesel poolel. Lisaks tegime mitmeid olulisi kinnisvara parendusi ja erinevaid soetuseid eelmiste perioodidega kogutud rahaliste vahendite arvelt – Renoveerisime suure maja peasissekäigu ja kõik välisüksed, remontisime mitmeid sihtasutuse ruume, korrastasime haljastust ja prügilahendust, soetasime katusega rattahoidjad, uue kinomaja LED väliekraani, ergonoomilise kontorimööbli ning kinoküllastajatele lukustatava kapisüsteemi.

Kokkuvõtlikult saab öelda, et sihtasutus täitis 2024. aastal kõik suuremad seatud eesmärgid. Järgnevalt kirjeldame lähemalt eesmärkide täitmist funktsioonide lõikes.

Järgnevalt tegevused sihtasutuse funktsioonide lõikes: teater, kino, kohvik, muud üritused, galerii ja 2024 aastal toimuv rahvusvaheline teatrfestival Baltoscandal.

2. TEATER

Foon

2023. aasta on näidanud, et olukord teatri tegemiseks ja vaatamiseks ei ole ühiskonnas ja majanduses toimuva tõttu kerge ega normaliseerunud. Hoolimata meie ümber toimuvast on publik aastal 2023 tulnud tagasi teatrisse jõudsamalt kui esialgu prognoosisime (prognoos 50 tuhat, tegelik oktoobri keskpaiga müügi järgi 55 tuhat). Prognoositust parema tulemuse saavutamisel oli suur roll suvelavastusel „Robin Hood”, mis oli suure publikuarvuga lavastus (üks etendus 700 vaatajat) ning see õnnestus ka teisel esitamisaastal täis müüa. 2023 tuli ka Rakvere Teatril tõsta piletihinda, 2024 saab see uue surve käibemaksu tõusu tõttu. Sestap on ka 2024. aastal tulipunktis jätkuvalt publik, et 2025. aastaks jõuda Rakvere Teatri koroonaeelsele 63 tuhande külastuse tasemele.

2024 oli Rakvere Teatrile publiku mõttes edukas, sest hoolimata sellest, et väliskeskkond oli aina süngem ning teater pakkus publikule vägagi nõudlikku repertuaari, suutsime publikut köita ka ilma suurte vaatemängude või naerutava komöödiata uuslavastuste hulgas. (Planeeritud 58 000 külastaja asemel 61 000). Kirjutades seda teksti 2025. aasta alguses peab vist nentima, et tegemist oli hingetõmbega enne suurt surutist, sest 2025. aasta algus on publiku mõttes kardinaalselt teistsugune – saalid on tühjavõitu ka senistel menulavastustel.

Mõeldes publikule:

1) Tasakaalustatud repertuaar

Publiku koroonajärgse tagasivõitmise alustala on repertuaar, kus endiselt hoiame tasakaalustatud joont, mõeldes erinevate ootuste ja sotsiaalse kapitaliga sihtgruppide peale. Ühelt poolt jätkame kunstiliselt nõudliku ja temaatiliselt terava suuna arendamist, teisalt tahame pakkuda kvaliteetset meelelahutust. Oma koht juubelihooaja repertuaaris on laste- ja noortelavastustel, mida 2024. aastal toome välja nii intiimsemat laadi väiksemas ruumis kui traditsioonilise suure saali loo.

Kui eelmistel hooaegadel olime n-ö "ette teinud" vajaliku komöödiarepertuaari

("Ettevaatust, õnn!", "Vallatud võtted", "Oi, Johnny", "Kuni ta suri"), siis oli 2024 võimalik keskenduda nõudlikumale repertuaarile. Üheksast uuslavastusest 6 käsitlesid tõsiselt teemasid väga erinevas lavalises vormis, nii väikeses kui suures saalis ("Esimene armastus on revolutsioon", "Karge meri", "Lahkumine", "Klaaslaps", "Reekviem unistusele", "Vaal"). Ilma ei jäänud ka need vaatajad, kes igatsevad laval kergemaid ja äratundmist võimaldavaid lugusid – hästi on vastu võetud nii "Madisoni maakonna sillad" kui "Tsikaadide aeg". Noortele esietendus väikeses saalis "Esimene armastus on revolutsioon" ja väiksematele jõululavastus "Piparkoogimehike". Kui esimene tekitas esialgu tänu ootamatule kujundile inimlapse ja rebase armastusest väikest kõhklust, siis tänaseks on publik selle üles leidnud. Klassikaline "Piparkoogimehike" oli suures saalis välja müüdud, loodame seda näidata ka tulevastel jõuludel.

2) Võimalus kogeda midagi erilist

Oleme adunud, et Rakvere Teatri firmamärk „teater ratastel” on nii hästi juurdunud, et mõnikord jäädaksegi ootama kõigi lavastuste tulekut publiku juurde üle Eesti. Tahame aga edaspidi igal aastal tuua välja ühe või kaks lavastust, mis oma kunstilise nõudlikkuse tasemega ei võimaldaks ringi reisida, nii et meie publikul oleks põhjust võtta ette üks eriline reis Rakverre. Sellele asetame rõhu antud lavastuste reklaamis ja teavituses.

Trupile annab see võimaluse luua ruumi ja tehnikat maksimaalselt ära kasutav lavastus, mis 2024. aastal sünnib rahvusvahelises koostöös Studio Totaliga Soomest, mitmetes Euroopa riikides lavastava Anna Lippose käe all („Reekviem unistusele”). Antud kooslusega on varasemalt teinud koostööd ka NO99.

"Reekviem unistusele" esietendus septembris 2024 ja seda on mängitud Rakvere Teatri suures saalis 3 kuu jooksul 1600 inimesele. Rakvere Teatri jaoks on tegemist tehniliselt erakordselt keerulise ja suure lavastusega. Oleme rahul kogemusega, mille said meie näitlejad, tehniline ja korraldav meeskond, puutudes kokku teistsuguse tööstiiliga – see andis põhjust analüüsida nii mõndagi suhtumist, mis harjumuseks kujunenud. Publik on võtnud lavastuse vastu erinevalt – vanematele teatriskäijatele on loole mitte keskenduv teatristiil ikka veel võõrastav, nooremad on tervitanud senisest repertuaarist erinevat ettevõtmist.

3) Tihe koostöö erinevate publikusegmentidega, erilise tähelepanuga neile, kes on hinnatundlikud.

Hinnatundlike inimesteni jõudmiseks:

- Jätkame koostööd maakultuurimajadega lavastuste viimiseks kohtadele, aga 2024 otsime intensiivselt kohtadelt aktiivseid inimesi, kes toovad gruppe statsionaari. Rakvere Teatril on oma grupikülastuste programm, mille läbi saab soetada pileteid veel soodsamalt kui tavagruppide puhul. Info levitamiseks korraldame traditsioonilise maakondade kultuuritöötajate infopäeva Rakvere Teatris.

Maakondadega on suhtlus endiselt tihe, Rakvere Teater ei jõua teenindada maapiirkondi nii palju kui oleks soovijaid. Seoses maakultuurimajade ühendamise tsentraliseeritud juhtimise alla vahelduvad töötajad maakondades nii kiiresti, et otsustasime pidada väikese vahe, et asjad maakondades jõuaksid paika loksuda ja korraldada infopäeva 2025. Maakondades antud etenduste protsent on mitmeid aastaid püsinud 1/3 juures etenduste üldarvust, ka 2024. aastal oli maapiirkondades antud etendusi 32%. Info levitamist jätkasime läbi Rahvakultuuri Keskuse korraldatavate koolituspäevade KOV juhtidele ja kultuuritöötajale, kus RT korraldusjuht rääkis tingimustest, mida vajab teater etendust andes.

Grupikülastuste korraldajaid just maapiirkondadesse ei õnnestunud leida, sest seni seda tööd teinud inimesed on juba sügavas pensionieas ja noorem rahvas eelistab sõita autoga, mitte koos teistega bussireise teha.

- 2023. aastal osutus ülipopulaarseks õpetajate päev Rakvere Teatris, kindlasti jätkame sellega ka 2024. aastal. Koostöös Rakvere Riigigümnaasiumiga valmivad lavastustele toetuvad õppematerjalid, mida pärast etenduse vaatamist saab koolitunnis kasutada. 2024 kuulutame välja teatrikirjutiste võistluse nii õpetajatele kui õpilastele. Kooli- ja lasteaiaõpetajad on üks grupp, kelle seas tuleb levitada infot nii riigi kui Rakvere Teatri poolt loodud abi- ja soodusprogrammidest (Kultuuriranits, programm „Teater maale”, projekt „Aitan lapsi”, Kaduviku kaart).

Kuna 2024 jäi vanemapuhkusele senine projektijuht ja kärpetingimustes jäi tema koht täitmata ning ülesanded jagati korraldusosakonna teiste töötajate vahel, siis pidime tahes-tahtmata kärpima lisaks korraldatavate ürituste arvu. Rahvusvaheline projekt hooaja algul lisas tugevasti töömahtu, sestap jäi korraldamata õpetajate päev. Idee transformeerus aga koolidega koostöös hoopis teatripäevaks nii õpilastele kui õpetajatele ning saab teoks märtsis 2025.

Lavastustest lähtuvad lisamaterjalid valmisid lavastustele "Esimene armastus on revolutsioon" ja "Metamorfoos", lisaks pakkusime lavastuste "Nipernaaditalv" ja "Karge meri" eel jalutuskäike Gailitiga, kus koos jalutades jagasid dramaturg Urmas Lennuk ja kirjandustoimetaja Lauri Saaber põnevaid fakte ja loominguloolist tausta August Gailitist.

2024. aasta alguses kuulutas RT välja arvustuste võistluse "Kiida või kiru", kuhu laekus ligi 40 tööd. Võitjaks osutus Tartu Miina Härma Gümnaasiumi õpilane Ronja Talunik, kelle töö avaldati ka Virumaa Teatajas.

- Jätkame päevaste etenduste traditsiooniga nädalavahetustel ning laiendame teavituskampaaniat nendest eelkõige eakate teatrivaatajate seas. Täiendame oma kontaktibaasi nõnda, et info meie soodustustest ja sobivatest võimalustest jõuaks ka eakateni, kellele internetiavarused on võõrad.

RT kontaktibaas on saanud eraldi sektsiooni, kus on olemas pensionäride ühenduste ja päevakeskuste kontaktid, kuhu lähetame igakuist RT infokirja. Päevased etenduse toimuvad 1 kord kuus ja on endiselt populaarsed – need täituvad alati esimestena.

Maksujõulise publiku suurendamiseks:

- Otsime läbi erinevate ürituste kontakte kohalike ettevõtete ja kogukonnaga – osaleme Rakvere linna üritustel erinevate osakondade panusega (näiteks kohviku osalemine 2023 Kamalamba rahvustoitude nädalal), osavõtt ja panustamine erinevates arutlusringides ja tegevustes (näiteks kultuurfestivali arutelud, Rakvere linna esindamine TourEstil jne). **2024 tõi koostööd kõige erinevamate kogukonna osadega: koostöös Karmeli kogudusega valmistasime ette vaimuliku teatri festivali Fons Fest arutelusid, mis toimusid nii teatris kui mujal linnas, koostöös kuue kohaliku pagaritöökoja ja väiketootjaga sai teoks piparkoogilaat ja mänguüritus "Piparkoogihommik", Rakvere Kultuurfestivali raames toimus kultuurikorraldajate aruteluring, kust võttis osa sihtasutuse juhataja Velvo Väli, TourEsti valmistasime ette koos linna ja maakonna turismiettevõtjatega ning olime ainsa teatrina ka messil väljas. Samuti osalesime maakonna turismivisiooni välja töötamise töötubades.**
- Soovime leida erinevaid publikusegmente läbi etendustega kaasnevate ja nende teemat laiendavate eriürituste. **Eriüritustest vt punktist 5.**
- Võtame kasutusele uusi reklaamiväljundeid läbi erinevate piletimüügi kanalite ja nende reklaamivõimaluste.

Alates oktoobrist 2024 liitus Rakvere Teater lisaks Piletimaailmale ka Piletileviga – aasta lõpuni müüsinime läbi uue müügikanali 4288 piletit summas 100 378 eurot – see on 7% kõikidest piletitest ja 8% piletitulust.

- Otsime võimalust koostööks erinevate produktsioonifirmadega Rakvere Teatrist kõnelevate saadete initsieerimiseks juubelihooajal ning Rakvere Teatri näitlejate kasutamiseks filmiprojektides.

Kuigi kontakte oli isegi kolme idee arendamiseks, ei ole seni ükski neist rahastamist leidnud. Mis aga ei tähenda, et me nendega edasi ei tegele.

Teatri kui organisatsiooni põhiteemad:

- Hoida tasakaalu tuttavate ja truppi tundvate ning hea kontakti saavutanud lavastajate ja uute, värskeste lavastajate vahel uuslavastuste planeerimisel.

Üheksast uuslavastusest nelja lavastajaga ei olnud Rakvere Teater seni kokku puutunud – Artjom Garejev, Margo Teder, Elar Vahter, Anna Lipponen. On eriti tore, et nad mitte üksnes ei olnud RTs töötanud, aga nad esindasid ka erinevaid kultuuriruumi ja lavastamisstiile.

- Jälgida trupi ühtlast hõivatust nii uuslavastuste ja rollide kui igakuiste mängukordade arvu mõttes.

Trupi hõivatus on tõepoolest ühtlane; 18 näitlejast kaheteistkümmel on kolm rolli aastas, viiel kaks rolli ja ühel üks roll + lavastus. Tegelikult on ka need inimesed, kellel on kaks esietendust 2024. aasta sees, osalenud kolmes prooviprotsessis, lihtsalt nende esietendus on jaanuaris 2025.

Igakuine hõivatus on keskmiselt 9 etendust kuus, kusjuures kümnel näitlejal on see number kõrgem kui keskmine ja kaheksal siis madalam. Madalamas otsas on Rakvere Teatriga hiljem liitunud noored näitlejad, kellel lihtsalt ei ole jõudnud koguneda rohkem mängitavaid lavastusi. Igakuises etenduste arvus on ühtlast hõivatust raskem hoida, kuna lavastuste mängimisel tuleb arvesse nende publikumenu, tehniline teostus jpm.

- Viia tehniline meeskond valmidusse teenindada kõiki repertuaaris olevaid lavastusi. Selleks planeerida spetsiaalsed sisseõppimise proovid kõikidele erialadele, korrastada etenduse läbiviimist toetav dokumentatsioon ja muuta see kõigile kättesaadavaks läbi ressursiplaneerimise programmi Lydian.

Tehniline meeskond on eriti tänu uutele liikmetele hästi kaasa tulnud ülesandega omandada kogu repertuaar. Üksikute eriti tehniliselt väga keeruliste eranditega („Reekviem unistusele”, „Karge meri”) valdab tehniline meeskond kogu repertuaari. Tehnilise dokumentatsiooni korrastamist tuleb jätkata.

- Viia läbi osakondade motivatsiooni ja eesmärgistamise üritused ja arenguestlused, et leida ja kokku leppida selle aasta fookus ja konkreetsed tegevused eesmärkideni jõudmiseks.

Kõigi töötajatega viidi läbi aastavestlused, need dokumenteeriti ja seejärel arutati osakondade probleeme ja soove osakonnajuhtide kohtumisel SA juhatajaga. Osadel gruppidel, näiteks loomenõukogul ja korraldusosakonnal toimusid väljasõidupäevad Koolimäe loomekeskuses, et analüüsida möödunut ja seada eesmärgid uueks aastaks.

Numbrilised eesmärgid:

- 10 uuslavastust – esietendus 9 uuslavastust, plaanitust jäi meist mitteoleneval põhjusel esietendumata koostöö lavakunstikooliga
- 320 etendust – täidetud, 326 etendust
- 58 tuhat külastajat – täidetud, 61583 külastajat

Dramatiseering maailmakirjandusest

Uuslavastuste aasta avab 26. jaanuaril suures saalis esietenduv Robert James Walleri rahvusvahelise bestselleri „Madisoni maakonna sillad” (*The Bridges of Madison County*) lavaversioon Sari Niinikoski dramatiseeringus. Keskealise koduperenaise ja Ameerika südamaale kuulsaid katusega sildu pildistama tulnud fotograafi üürrike armastuslugu, mille mälestus saadab mõlemat elu lõpuni, võimaldab puudutada üldinimlikke teemasid – igatsus, üksindus, kohusetunne – laiale publikule hästihoomatavas võtmes. Lavastaja Artjom Garejev, kunstnik Rosita Raud.

„Madisoni maakonna sillad” esietendus plaanipäraselt suures majas 26. jaanuaril.

Noortele

15. veebruaril jõuab väikeses saalis publiku ette Rita Kalnejaisi näidend „Esimene armastus on revolutsioon” (*First Love is the Revolution*), mis lisaks noortelavastuste kategooriale võiks paigutada maailma nüüdisdramaturgia alla. Tavapärase noortelooga võrreldes rohkem kihistusi sisaldav mõistujutt vaatleb meie suhet nii loodusega kui ka endast erineva, võõraga. Selles „Romeo ja Julia” teisendis on ebatavalisteks armastajateks koolikiusu all kannatav inimpõis ja isepäine tarmukas rebasetüdruk, esindades loomariigi kaht poolt, kelle vahel rahu saavutamine näib olevat võimatu. Lavastaja Margo Teder, kunstnik Illimar Vihmar.

„Esimene armastus on revolutsioon” esietendus väikeses majas 15. veebruaril.

Sügishooaja alguseks on kaalumisel EMTA lavakunstikooli lavastamismagistrantuuri magistrandi Leeni Linna diplomilavastus, saksa autori Kristo Šagori noortenäidend „Kolmekesi Simoneta” (*Dreier Ohne Simone*), mis valmiks stuudiotööna. Näidend jutustab kolmest poisist, keda kahtlustatakse seoses kooliekskursioonil toimunud seksuaalvägivallaga klassiõe vastu, ning sellest käivad läbi mitmed päevakajalised teismeliste elu probleemid, mis pakuvad noortele äratundmisvõimaluse – eriti kuna algteksti lavastusjuhis näeb ette tegevuse kandmise aega ja kohta, kus seda parajasti etendatakse. Mängupaik selgumisel.

Leeni Linna otsustas oma diplomilavastuse teha Tallinnas, VAT teatris.

Dramatiseeringud eesti kirjandusest

Kevadel toome välja kaks eesti kirjandusteostel põhinevat lavastust, millest ühe aluseks vanem klassika, teisel aga elava klassiku uusim romaan.

8. märtsil esietendub väikeses saalis August Gailiti „Karge mere” (1938) lavaversioon. Dramatiseeringu autor on Sven Karja, lavastab Elar Vahter, kunstnik Jaanus Laagriküll. Gailiti loodud kalurite ja hülgeküttide kogukond maailmast eraldatud saarel, nende olemusvõitlused ja saatused karmi merekeskse elulaadi taustal maalivad korraga portree ühest paigast selle konkreetsuses ja ühiskondlikust mikrokosmosest selle ajatuses.

„Karge meri” esietendus väikeses majas 15. märtsil.

10. mail esietendub suures saalis Robert Annuse lavastajakäe all Andrus Kivirähki seni viimase romaani „Lend Kuule” (2022) dramatiseering, mille on kirjutanud Urmas Lennuk. Seegi materjal asetub mõistujutu žanri: kosmonaut, kes on kaua pühendunud inimeste maailmapildi avaramiseks muutmisele, kuid kel on tulemuseks näidata vaid ümbritsev mõistmatus, läheb rändama oma alateadvuse kehastuse, idealistlikest noorusaegadest tuttava hundi seltsis, et otsida taas üles elu kadumäläinud mõte. Kunstnik Liina Tepand.

See lavastus jäi ära.

Eesti kirjanduse lainel jätkame ka sügisel, kui Urmas Lennuk lavastab väikeses saalis enda dramatiseeringu Maarja Kangro ohtralt kõneainet ärritanud dokumentaalromaanist „Klaaslaps” (2016). Ebamugaval, sageli välditud teemal – nurisünnitus ja emaduslootuse luhtumine – kirjutatud teos on osutunud paljudele teraapiliseks lugemiseks just oma halastamatu aususe tõttu ning usume, et sarnast teraapilist raputust, valuga toimetuleku kaardistust suudab üldistusjõulisel viisil pakkuda lavastuski. Kunstnik on Nele Sooväli.

„Klaaslaps” esietendus väikeses majas 13. septembril.**Maaailma nüüdisdramaturgia**

6. juunil on kavas suvelavastusena välja tuua Eestis seni tutvustamata, kuid kodumaal vägagi hinnatud iiri näitekirjaniku Philip Osmeni perekonnadraama „Lahkumine” (*Leaving*). Väikeses maakohas, 21. sajandi talukeskkonnas kulgev lugu, mis võiks sama hästi aset leida Lääne-Virus, jälgib kahe venna vastuolusid, kes loomult ei saaks olla erinevamad. Käärivatesse suhetesse lõikub ootamatu tragöödia, muutes kõigi pereliikmete minapilti igaveseks. Lavastaja on Peeter Raudsepp, kunstnik selgub veel, ka mängupaik on läbirääkimisel.

Lavastus esietendus 7. juunil Loobu mõisa aidas Lääne-Virumaal.

Hilissügisessse on mõeldud ameerika autori Samuel D. Hunteri „Vaal” (*The Whale*), mis jutustab pööraselt ülekaalulise eraku, veebi teel kirjanduskursusi õpetava professori püüetest peatse surma eel lunastust leida. Otsides kontakti ammu võõraks jäänud tütreaga, leiab ta eest teravkeelse ja taltsutamatu teismelise, kes on niisama õnnetu nagu ta isegi. Suure südamega näidendi ilu ilmlemisest ootamatutes kohtades lavastab väikeses saalis Andres Noormets. Kunstnik selgumisel.

Lavastus esietendus väikeses majas 6. detsembril.

Lisaks esietendus 25. oktoobril suures majas ameerika nüüdis autori Branden Jacobs-Jenkinsi „Tsikaadide aeg” (*Appropriate*), klassikaliste USA perekonnadraamade vaimus lugu, milles suur lõunaosariikide suguselts saabub lagunevasse lapsepõlvekoju pärandust jagama ning eri põlvkondade ja arusaamade vahel löövad teravalt lõkkele meie ajastu vastuolud. Lavastaja Peeter Raudsepp, kunstnik Kristjan Suits.

Otsinguline dramaturgia + rahvusvaheline koostöö

Sügisshooaja alguses toob soome lavastaja Anna Lipponen suures saalis publiku ette oma dramatiseeringu ameerika kultusautori Hubert Selby Jr-i romaanist „Reekviem unistusele” (*Requiem for a Dream*). Teos kujutab nelja eri vanuses inimese elu, mis väljub kontrolli alt, kui kõik satuvad oma unistusi jahtides väga erineval kombel uimastite küüsi – kes dieeditablettide, kes heroini kaudu –, ning välja areneb mõjus kujund sõltuvusühiskonna kohta. Ebatraditsioonilise teatrikeelega lavastus peaks rõõmustama otsinguliste vormivõtete huvilisi ja valmib rahvusvahelise koostööna Studio Totaliga Soomest. Lavastajale lisandub Studio Totali meeskonnast video- ja valguskujunduse looja Petri Tuhkanen, ning originaalmuusika ja helikujunduse autor on samuti Soomest.

Lavastus esietendus suures majas 20. septembril.**Lastele**

Detsembris on meil, nagu ikka, kindlasti tulekul lastelavastus, kuid materjal on alles selgumisel.

7. detsembril esietendus suures majas lastenäidendite klassika, inglase David Woodi muusikaline „Piparkoogimehike”. Lavastaja Eili Neuhaus, kunstnik Reili Evart.

Eelmistest kalendriaastatest ülekanduvad lavastused (esietenduse aeg):

- Robert Vaidlo / Urmas Lennuk „Kessu ja Tripp”, lavastaja Eili Neuhaus (09.12.2023)
- Adam Rapp „Hääl minu sees”, lavastaja Mait Joorits (10.11.2023)
- Iseult Golden ja David Horan „Klassis”, lavastaja Elina Pähklmägi (13.10.2023)
- Steven Moffat „Ettevaatust, õnn!”, lavastaja Peeter Raudsepp (22.09.2023)
- Norm Foster „Vallatud võtted”, lavastaja Peeter Tammearu (15.09.2023)
- Franz Kafka / Mihkel Seeder „Metamorfoos”, lavastaja Taavi Tõnisson (15.04.2023)

Lavastus võeti novembris mängukavast maha.

- Aleksandr Ostrovski „Süüta süüdlased”, lavastaja Eili Neuhaus (04.03.2023)

Lavastus võeti novembris mängukavast maha.

- Urmas Lennuk „Nipernaaditalv”, lavastaja Urmas Lennuk (18.11.2022)
- Amelia Bullmore „Di ja Viv ja Rose”, lavastaja Peeter Raudsepp (17.09.2022)

Lavastus võeti novembris mängukavast maha.

- David Eldridge „Albus”, lavastaja Tiina Mälberg (28.01.2022)

Lavastus võeti veebruaris mängukavast maha.

- Ray Cooney „Oi, Johnny”, lavastaja Peeter Raudsepp (16.01.2022)
- Tuomas Kyrö „Kõike head, vana toriseja”, lavastaja Eili Neuhaus (07.08.2020)

Lavastus võeti märtsis mängukavast maha.

- Nadežda Ptuškina „Kuni ta suri”, lavastaja Peeter Raudsepp (16.11.2018)

3. KINO

Uuel aastal on kinos töökorraldus sama, mis eelmiselgi – ajalugu on tõestanud, et meie linnas on kinol külastajaid rohkem reedest pühapäevani, seepärast avame ukse kolmapäeval, töötame pühapäevani ning esmaspäeval ja teisipäeval puhkame. Traditsioonidele kindlaks jäädes teeme erandi lühematel koolivaheaegadel, kui avame ukse juba teisipäeval. Programmi filmivalik sõltub suuresti parasjagu välismaalt Eestisse sisse ostetud filmidest ja eesti filmitegijate innukusest uusi filme toota. Põhirõhk programmis läheb muidugi kodumaistele teostele ning filmidele, mida saaks kogu perega vaatama tulla. Seoses ameerika stsenaaristide streigiga 2023. aastal, mis vältas ligi 5 kuud, ja ekraaninäitlejate streigiga, mis vältab endiselt, on paljud kassahitid lükkunud edasi uude aastasse, mis tähendab, et mingi osa programmi valitavatest filmidest moodustavad just need. Ka edaspidi hoiame eesmärgiks näidata vähemalt 20 erinevat filmi igal kuul, kuid seda võib mõjutada muidugi mõne kindla filmi populaarsus, mis võib teistega võrreldes veidi enam aega saada. Päevadel, mil kino on suletud tavapublikule (E–T), säilib võimalus kasutada maja eriüritusteks ja konverentsideks. Loodetavasti jätkub traditsioon ühendada Baltoscandali üritused ka kinomajaga ning saame näidata temaatilisi filme festivali külastajatele. Oktoobrikuu alguses jätkab tavapäraselt LGBTI+ filmifestival Festheart, mille publikuarv on aasta-aastalt kasvanud. 2024. aastal on festival majas juba kaheksandat korda.

2024. aastal oli kinol külastajaid 44 264, kellel oli võimalik valida 195 erineva filmi seast ja hankida piletid 1064 seansile. Igas kuus oli võimalik ära vaadata üle 20 erineva filmi, ainsaks erandiks oli juunikuu, kus ekraanil jooksis 19 filmi. 9 filmi kõigest üle Eesti vaadatuimast 20st filmist kogusid ka Rakvere Teatrikinos üle tuhande vaataja, nendeks olid: „Vari” (1481 vaatajat, 16 seanssi), „Vaiana 2” (1819 vaatajat, 19 seanssi), „Tulnukas 2 ehk Valdise tagasitulek 17 osas” (2529 vaatajat, 23 seanssi), „Pahupidi 2” (2535 vaatajat, 22 seanssi), „Mina, supervaras 4” (2685 vaatajat, 26 seanssi), „Kung Fu panda 4” (1602 vaatajat, 21 seanssi), „Elu ja armastus” (1979 vaatajat, 18 seanssi), „Ei iial enam” (1241 vaatajat, 15 seanssi), Deadpool ja Wolverine (1103 vaatajat, 17 seanssi).

Eriüritustest toimusid Teatrikinos „RT vestleb” sarja raames kolm vestlusõhtut: 30. jaanuaril „Näitlejad filmitegemistest”, kus peale õudusfilmi „Päästa meid” ja kodumaist dokumentaalfilmi „Übermensch: nali ühes vaatuses”, sai osa võtta vestlusest näitlejate Jaane Kimmeli ja Johannes Richard Seppingu ning dokumentaalfilmi režissööri Rauno Polmaniga, üritust modereeris teatri näitleja Laura Niils;

22. märtsil peale filmi „Nii ta on” oli kohtumine „Mehed on rääkinud” režissööri Vallo Toomlaga. Režissööriga vestlesid teatri dramaturg-lavastaja Urmas Lennuk ja kirjandustoimetaja Lauri Saaber;

31. oktoobril toimus Urmas Lennuki ja Lauri Saaberi modereerimisel ka vestlusõhtu „Varjust välja” peale mängufilm „Vari” seanssi – vesteldi näitleja Alice Siili ning filmi

helilooja Ardo Ran Varresega.

Märtsikuu viimasel nädalal tulid taas näitamisele Oscari kuldmehekese võitnud filmid: „Langemise anatoomia”, „Mahajäänud”, esilinastusena „Huvivöönd”, 7 Oscari võitja „Oppenheimer” ja 4 Oscari võitja „Vaesekesed”. Rõõmustavad 111 külastajat tõi taas saali „Oppenheimer”.

Ehkki üle Eesti ja tegelikult ka rahvusvaheliselt, pole kinokülastatavus pandeemia aja langusest veel taastunud, siis on Rakvere Teatrikino suutnud hoida oma kogu turuosast moodustavat väikest protsendinumbrikest stabiilsena. Siinsamas majanduslangus on külastatavust ikkagi mõjutanud ja seetõttu võib arvata, et kui just majanduslik olukord imekombel paremaks ei muutu, siis muutub kino kliendi rahakott edaspidi veelgi tundlikumaks ja tehakse teadlikud valikud, kas minna kinno või oodata kuni kodus on võimalik veidi soodsamalt soovitud filmi vaadata.

4. KOHVIK

Teatrikohviku peamine funktsioon on teatrile lisaväärtuste pakkumine. Esmatähtis on etenduste publiku ja kohvikuürituste teenindamine, valvelauana tegutsemine ja kassa toetamine piletimüügiga, lisaks igapäevase toitlustuse pakkumine nii majarahvale kui ka väljast tulnud klientidele, ettetellimisel erinevate teatriga seonduvate ürituste ja gruppide teenindamine, etendusepublikule vaheaja- ja õhtusöökide pakkumine. Ühtlasi pakume külastajatele rohkem võimalust ette tellida ja arveldada juba enne etendusele saabumist, et vähendada järjekorras seismist. Arendame edasi kohviku e-poodi, et keskkond oleks tellijale lihtne ja mugav (kodulehel otsetellimise ja -maksmise lahendus). Teatrikohvik pakub kohvi- ja lõunapause, aga ka õhtusööke seminaridele, konverentsidele, koolitustele, mis toimuvad teatris, kinomajas ja rahvamajas, ning grupitoitlustust (sünnipäevad, muud eriüritused) väljaspool teatrimaja vastavalt soovidele ja võimalustele.

Sisuliselt heal ning huvitaval tasemel tegutsemiseks peab olema aasta kokkuvõttes teenitud kasum. Jätkuvalt peame oluliseks kohviku aktiivset turundustegevust. Jätkame varem alustatud teemanädalate või -päevadega, mis oleksid seotud majas toimuvate etendustega või kalendris märgitud tuntumate tähtpäevadega (mardi-, kadri-, vastla- ja sõbrapäev vms). Vahetame jõudumööda välja inventari, hangime juurde või uuendame töövahendeid ja toidunõusid. Eesmärk on pakkuda mitmekesist menüüd, olla paindlik ja tulla vastu tellijate soovidele. Otsime võimalusi, et olla jätkusuutlikum (taaskasutatavad pakendid ja kuluvahendid).

Teatrikohviku teeninduspersonal püüab hoida end kursis toidu- ja joogimaailma viimaste hetketrendidega, osaledes aktiivselt tarnijate pakutavatel tootesitlustel ja koolitustel. Samuti plaanime jätkata töötubadega, eesmärgiga tõsta teatrikohviku teeninduskultuuri ja hoida ühist meeskonnavaimu.

Koostöös tarnijatega püüame jätkuvalt leida lahendusi, et hoida kohviku hinnakujundus stabiilsel tasemel.

2024. aasta oli kohvikule majanduslikult edukas, jätkus igapäevane toitlustus nii maja töötajatele kui ka välisklientidele, sealhulgas ettetellimisel toimunud ürituste ja gruppide toitlustamine.

E-pood muutus aastaga teatrikülastajate seas populaarsemaks ja leidis aina rohkem kasutust, mis näitab, et külastajad hindavad seda mugavat lahendust. Aasta jooksul soetati jooksvalt vajaminevat inventari omavahendite arvelt, sealhulgas toidu- ja jooginõusid. Samuti vahetati välja vitriinkapp ja külmik suuremate ja energiasäästlikumate vastu, kuna senised seadmed ei vastanud enam vajalikule mahule ega töökindlusele. Kohvik pööras suurt tähelepanu jätkusuutlikkusele, kasutades Ringo pandipakendeid ja loobudes ühekordsetest

nõudest täielikult, samuti vähendati toiduraiskamist ning optimeeriti köögi toiduvalmistamise võimekust. Kõrgendatud tähelepanu pöörati prügi sorteerimisele. Sortimendi osas tehti uuendusi, näiteks sügisel uued õhtusöögi- ja vaheajapakkumised ning valge majakook, mis osutus klientide seas menukaks.

Hinnakujundust hoiti stabiilsena, säilitades klientide usalduse ja tagades samal ajal kohvikule kasumliku aasta. Teatrikohvik teenindas edukalt suveetendust ning võõrustas Baltoscandali külalisi, pakkudes toitlustust nii teatris kui ka väljaspool seda. Lisaks valmis teeninduseeskiri, mis aitas teenindusprotsessid sujuvamaks muuta. Oluline osa aastast oli suunatud koostööle Rakvere Ametikooliga, et hoida häid suhteid ja kaasata praktikante, kes toetasid kohviku igapäevast tegevust ning töid värsket energiat meeskonda.

5. LISAÜRITUSED

5.1 Sariüritus „RT vestleb”

„RT vestleb” on enamjaolt Rakvere Teatri lavastustega seotud kohtumiste sari.

Seoses fookuses oleva lavastusega vesteldakse sundimatus õhkkonnas nii lavastuse enda kui ka sellest tõukuvatel teemadel, avaldatakse arvamust nähtu kohta, küsitakse lisa külaliselt ja lavastajalt. Vorm võimaldab teemadele keskenduda süvitsi. Vestlust modereerib vastavalt teemale valitud isik, vestluse külalisedki on valitud vastavalt teemale. Tavaliselt võtab vestlusest osa ka lavastaja, võimalusel liituvad äsja laval olnud näitlejad. Samuti vaatame vahel oma lavastustest väljapoole ja nähes kultuurimaastikul tekkimas põnevaid teemasid, mida soovime teatripublikule esitleda või üheskoos lahata, kutsume Rakvere Teatrisse vestlema inimesi, kes on antud teemal võimalikult pädevad.

Vestlusõhtu toimub traditsiooniliselt teatrikohviku vabas õhkkonnas, suurema publikumi korral otse laval.

Vestlusringi on oodatud ka need, kes on lavastust varem näinud, samuti need, keda lihtsalt huvitavad lavastaja mõtted, ülesseatud teema või intrigeeriv külaline. Oluline on märkida, et tegemist pole „kohtumisõhtuga”, vaid vestlusringiga, et ärgitada publikut kaasa mõtlema ja mõtteid avaldama selle üle, mida nad tegelikult ja vahetult nähtust arvavad. See arendab kohalikku kultuurielu, eesti teatrikultuuri tervikuna ja valmistab ette teadlikumat ja avatumat vaatajat julgemateks katsetusteks tulevikus. Teatripraktik saab tööks vajalikku tagasisidet ja huvitavaid ideid ning Rakvere Teater saab kuulnud mõtteid kasutada oma edasise repertuaari kujundamisel. Üritused on kõigile tasuta ja vestlusi saab järele vaadata ERRi kultuuriportaalis, mille link ilmub ka teatri kodulehele.

2024. aastal toimus RT vestleb sarja all kokku 17 üritust, mis on rohkem kui varasemal aastal.

Kõige märgilisemaks kujunes minikonverents „Teatri võimalikkusest väikelinnas”, mis koondas Eesti väiketeatrite rõõmud ja valupunktid ühte ruumi kokku ja millest ajakirjanduse ja ERRi kultuuriportaali üles laetud videosalvestuse vahendusel sai osa ka laiem publik. Ettekannetega astusid üles Roland Leesment (Endla Teater), Piret Rauk (Kuressaare Teater), Märt Meos (Narva Vaba Lava), Ingomar Vihmar (Endla Teater), Mariliis Peterson (Paide Teater), Tarmo Tagamets (MTÜ Müüdnud Naer ja Võru Linnateater) ja Pille-Riin Purje (väikelinnade teatrite vaataja). Vestlusringiga liitusid hiljem ka Ugala Teatri loominguline juht Liis Aedmaa ning Rakvere Teatri loominguline juht Peeter Raudsepp. Hilisemat vestlusringi modereeris ajakirjanik Joonas Hellermäe.

Kohalikku kultuurielu rikastasid ja valmistasid ette teadlikumat ja avatumat teatrivaatajat sarja „RT vestleb” raames toimunud kirjanduslikud jalutuskäigud, millega alustasime juba 2023. aastal ja millega jätkasime ka 2024. aastal. Rakvere Teatri mängukavas oli 2024. aastal kaks August Gailiti loomingul põhinevat lavastust: „Nipernaaditalv” ja „Karge meri”.

Nende lavastuste eel toimusid teatri dramaturgi Urmas Lennuki ja kirjandustoimetaja Lauri Saaberi juhtimisel kirjanduslikud jalutuskäigud, kus tutvustati ühte eesti kirjanduse suurkuju August Gailitit ja tema loomingut. Talvisel perioodil toimusid samas vormis, aga hoopis teeõhtud, mis toimusid Rakvere Teatri väikeses majas. Vestlused olid sissejuhatuseks teatriõhtutele, kuid pakkusid laialdasi kultuuriteadmiseid ka neile, kellel teatrisse tulek vestlusõhtul plaanis ei olnud.

Kui tavaliselt on RT vestleb sarja fookus lavastustel, siis 2024. aastal toimus sarja raames mitu vestluskohtumist ka filmitegijatega, kes Lääne-Virumaaga tihedalt seotud. Teatrikinos toimunud kohtumistel jagasid režissöör, helilooja ja näitlejad (Ardo Ran Varrese, Alice Siili, Vallo Toomla, Jaane Kimmeli ja Johannes Richard Seppinguga) oma kogemusi ja teadmiseid filmikunstist, mis aitas mõtestada kinolinal nähtut, kuid avardas seejuures ka filmikunstialaseid teadmiseid. Kuna kõik esinejad on aktiivsed või aktiivsed olnud ka teatrimaastikul, sai publik teada ka filmi- ja teatrikunsti kokkupuutepunktide ja erinevuste kohta.

2024. aasta lõppu mahtus veel luuleõhtu Rakverest pärit psühholoogi, koolitaja ja luuletaja Tiina Saar-Veelmaaga, kes vestles publikuga oma seosest Rakvere ja teatriga ja sellest, kuidas ta luuletamiseni jõudis. Inspireerival õhtul loeti ette palasid juba ilmunud raamatust ja ka neid, mida veel avaldatud polnud.

Rohke osavõtt sarja „RT vestleb” üritustest kinnitab publiku huvi kultuurivaldkonna tegemiste vastu.

5.2 Sariüritus „RT muusika“

Sari „RT muusika” kätkeb endas teatri korraldatavaid muusikaüritusi. Hooaja lõikes püüame hoida korraldatavatel üritustel kindlat raami. Aasta jooksul püüame vastavalt tingimustele tuua publikuni vähemalt kolm kontserti. Kõik sarja kontserdid on nii sisu kui sihtgrupi poolest omanäolised, mis annab võimaluse tuua teatrisse taas väga eriilmelist publikut.

Senini oleme läbi muusika esitlenud Rakvere Teatri endiseid ja praeguseid töötajaid, laulvaid näitlejaid ning meiega tööalaselt seotud olnud muusikuid. Kui aga meie repertuaar on pakkunud võimalust läheneda muusikale läbi lavastuse, siis oleme eeskätt kasutanud seda lähenemist. Jätkame sama teed ka 2024. aastal. Lähtume eelkõige lavastuse teemadest, inimestest ja materjalidest ning kui muusikamaailm pakub midagi tõeliselt erilist või Rakvere Teatriga eriliselt seotut, siis püüame sellegi meie publikuni tuua. Sari aitab tutvustada teisi kultuurivaldkondi.

2024. aastal toimus sarja „RT muusika” all kaks suurokontserti ja kolm väiksemat kohvikukontserti.

Teatri suure saali täitis kevadel publikuga Jaan Tätte juubelikontsert. Oma 60. sünnipäeva tähistanud peamiselt muusikuna tuntud Jaan Tätte rääkis muusikapalade vahele lugusid oma elust ja tegemistest, mis erinevatel eluetappidel on tihedalt seotud olnud ka teatriga. Ning teatri väikeses majas toimus maikuus teatri sisehooaja lõpetamine ansambel Zetodega, kus panime punkti 84. hooajale.

Teatrikohvikus toimus ühtekokku kolm kontserti, mis tutvustasid publikule siinkandis vähemtuntud muusikuid ja nende loomingut. Lisaks eesti multi-instrumentalistidele ja lauljatele (Kalle Tikas, Jaan Eerik Aardam ja Sten Olle Moldau) sai publik võimaluse ka läti muusiku Edgars Rubenise loominguga tutvust teha.

Kõik viis kontserti olid nii publiku kui sisu poolest väga eriilmelised, pakkudes taaskohtumise rõõmu juba armastatud artistiga ja tutvustades vähemtuntuid ja hoopis teistsuguse muusikažanri viljelejaid.

5.3 Sariüritus „RT muusikaviktoriin“

Meelelahutuslik, ent hariv võistkondadevaheline kuuldeline mõttesport, mis ühendab erineva generatsiooni ja huvigrupi inimesed, kes peavad lugu muusikast. Avardab ja aitab kujundada

muusikalist maitset ning juhatab seni avastamata muusikani. Teemade valikus lähtume võimalikult palju teatri repertuaarist ja uuslavastustest. 2024. aastal jätkub sügisel alanud muusikaviktoriini üheksas hooaeg. Huvilised on viktoriini üles leidnud ning nii käib igakuiselt kohal keskmiselt 10 võistkonda. Sari aitab tutvustada teisi kultuurivaldkondi.

2024. aastal toimusid muusikaviktoriinid regulaarselt. Alates sügisest otsustasime korraldajate suure töökoormuse tõttu korraldada viktoriine üle kuu vaheldumisi filmiviktoriinidega. Otsus ei mõjutanud osalejate hulka ja oli meeltnööda ka mälumänguritele.

Alates 2024. aasta sügisest korraldasid muusikaviktoriine Rakvere Teatri näitleja Johannes Richard Sepping ja melomaan Mart Rauba. Viktoriini teemad lähtusid Rakvere Teatri repertuaaris olevatest lavastustest pakkudes osalejatele võimalust lisaks muusikaalastele teadmiste rakendamisele end kursis hoida ka teatri tegemistega. Lisaks staažikatele mälumänguritele oli ka 2024. aastal uusi liitujaid. Nii kogunes üle kuu teatrikohvikusse 10 võistkonda.

5.4 Sariüritus „RT filmiviktoriin”

Igakuine meelelahutuslik, ent hariv võistkondadevaheline ajugümnaastika viib mängijad uuemasse ja vanemasse filmiajalukku. Teatris juba kaks aastat toimunud filmiviktoriinid ei kandnud varasemalt RT sarja nimetust ning toimusid teatri, teatrikino ja seltskonna filmisõprade koostöös.

2024. aastal jätkub sügisel alanud kolmas hooaeg, mil seadsime ta esmakordselt muusikaviktoriinide kõrval oma eriürituste ridadesse. Nagu muusikaviktoriinide, nii on ka filmiviktoriinide teemavalik otseses suhtes meie repertuaari ja uuslavastustega. Välja selgitatakse parim meeskond nii kuu kui ka hooaja lõikes. Huvilised on viktoriini üles leidnud ning igakuiselt käib kohal keskmiselt 10 võistkonda. Sari aitab tutvustada teisi kultuurivaldkondi.

2024. aastal jätkas ka filmiviktoriini sari regulaarselt toimumist. Alates sügisest otsustasime korraldajate suure töökoormuse tõttu korraldada viktoriine üle kuu vaheldumisi muusikaviktoriinidega, mis sobis ka võistlejatele. 2024. aastal eriürituste ridadesse seatud sarja vedasid Rakvere Teatri kirjandustoimetaja ja suur filmihuviline Lauri Saaber.

Filmiviktoriinide teemavalik lähtus sarnaselt muusikaviktoriinidele teatri repertuaaris olevatest lavastustest, rikastades nii osalejate teadmiseid erinevates kultuurivaldkondades. Rõõmustav oli kohtuda juba tuttavate mälumänguritega ja tervitada uusi liitujaid, kes sarja üles on leidnud ja aktiivselt kaasa löid.

5.5 Imagoloogilised üritused

Kogukonnale lähendamise ja ühtlasi turundusega haakuvad ka uuslavastustega seotud imagoloogilised üritused, mis leiavad oma konkreetse sisu ja vormi lavastust ettevalmistava meeskonna ja teatri korraldusosakonna visioonikoosolekutel. Niipalju kui töögraafikud lubavad, kaasame lisaüritustele Rakvere Teatri näitlejaid.

Hooaja algus ja lõpp tähendavad teatrile traditsioonilist üritust, kus tutvustatakse linnarahvale uut hooaega või siis juhitakse tähelepanu sisehooaja lõppemisele ja suveetenduste algusele. Üritused on vajalikud nii turunduslikust aspektist kui ka selleks, et lähendada kogukonda teatrile.

2024. aasta septembri alguses avasime oma 85. juubelihooaja linna keskväljakul, pakkudes linnarahvale võimalust taaskasutuse eesmärgil soetada teatri ladudes leiduvaid erilmmelisi kostüüme, rekvisiite ja dekoratsioone. Lisaks oli avatud kohvikulett, kust sai soetada teatritöötajate valmistatud hõrgutisi ning just sellel päeval sai osta ka soodushinnaga teatripileteid algavaks hooajaks. Kogu tegevus keskväljakul oli heategevuslik ning ettevõtmine oli meeleolukas ja menukas linna rahva jaoks, pakkudes inimeste argipäeva teistmoodi vaheldust ning teatri jaoks oli oluline tulla oma tegevusega Rakvere linna südamesse, püüdes lähemale tulla oma publikule.

Koostöös Juhan Liivi muuseumiga toimus 31. oktoobril suure maja trepihallis Juhan Liivi

büsti avamine, mille loojaks ning autoriks on Ardo Ran Varres. Teos on Rakvere Teatrile tähenduslik mitmel moel: Juhan Liivi vend Jakob Liiv on Rakvere Teatri asutaja, teatri sihtasutuse juhataja Velvo Väli (mänginud RT lavastuses Juhan Liivi) oli modelliks ja inspiratsiooniallikaks loodud büstile ning üle mitmete aastate said vennad Liivid taas büstide kujul Rakvere Teatris kokku.

Vahetult enne esimest adventi toimus teinegi imagoloogiline ja kogukonda ühendav kogupereüritus „Piparkoogihommik”, mis valmis koostöös kohalike pagariettevõtetega. Sellisel moel ei olnud teater varem ettevõtjatega koostööd teinud ja see leidis väga positiivset tagasisidet nii teatri, ettevõtete kui külastajate poolt. Tasuta sünnimusel sai kogu pere ühiselt lustida, fookuses olid pagaritoodetest lookas letid, osaleda sai teatri töötajate läbi viidud töötubades, lahendada jõulu- ja piparkoogi temaatilist ristsõna, toimus linna parima piparkoogi valimine.

Lisaks pagariettevõtetele tegi teater koostööd ka maakonnalehega Virumaa Teataja ja kohaliku omavalitsuse esindajatega, kes löid kaasa ürituse kajastamisel ja parima piparkoogi valimisel. Üritusel viibis ning lustis koos lastega ka Piparkoogimehike.

Mõlemad toimunud üritused lähendasid kogukonda, tutvustasid teatri uuslavastusi ja tihendasid eri asutuste vahelisi koostöösuhteid.

6. GALERII

2024. aastal jätkame kunstinäitustega Rakvere Teatrimaja suure ja väikese maja fuajeedes, kohvikutes ning Teatrikino klaasgaleriis. Aastas planeerime kuni 6 suuremat näitust, mida eksponeeritakse keskmiselt kaks kuud, lisaks 15–20 väiksemat satelliitnäitust suure ja väikese maja kohvikugaleriides.

Teatrikino klaasfuajee on suureformaadiliste tööde eksponeerimiseks sobiv koht, kuna vaated avanevad linnaruumi. Tänu 2023. aastal paigaldatud uutele riputussüsteemide on kunstiteoseid võimalik eksponeerida kahepoolsest.

2024. aastal on teatrigaleriides kavas mitmeid erinevaid kunstivaldkondi tutvustavaid näitusi alates maalikunstist ja graafikast ning lõpetades plakatite ja nüüdisaegsete installatsioonidega.

Kohvikute galeriides on plaanis eksponeerida fotolavastusi ja fotograafilisi uurimusi erinevatelt noortelt autoritelt. Eraldi ekspositsioon on planeeritud rahvusvahelise teatrifestivali Baltoscandal toimumise ajale.

Jõuluajal on erinevates galeriides võimalik eksponeerida peamiselt noorte ja laste töid, mis seotud saabuva jõululavastusega.

Galeriitegevuse eesmärk on tutvustada teatrit külastavatele inimestele erinevaid kunstivaldkondi ja kunstnikke ka väljastpoolt Rakveret, rikastades sel moel Rakvere kultuurielu. Kunsti eksponeerimine sihtasutuse hoonetes on võimalus kutsuda potentsiaalset teatrikülastajat teatri hoonetesse etenduste välisel ajal, muutes interjöörid nauditavaks ja põnevaks keskkonnaks. Koostööd jätkatakse kunstiõpetajatega kohalikest koolidest. Sel moel on võimalik pakkuda väikest kunsti ja teatriga seonduvat haridusprogrammi ja ühtlasi tutvustada teatrit tulevasele publikule. Näitusetuuri käigus arutleme läbi antud teoste ja kunstnike ka Eesti üldise kultuurikonteksti üle ja tutvustame teatri uuslavastusi. Kunstinäituste järjepidev korraldamine tõmbab teatrile lisatähelepanu, olles sel moel täienduseks etenduskunstidega tutvumisel. Erinevate meediumite eksponeerimise traditsioon täiendab teatripubliku kunstielamusi ning loodetavasti pakub huvi ka Rakveresse väljastpoolt saabunutele. Jätkame koostööd kunstnike, disainerite ja kunstikoolidega. Oleme teatrina avatud erinevatele kunstiliikidele. Tegevus aitab tutvustada teisi kultuurivaldkondi.

2024. aastal teatrigaleriis korraldatud näitused:

Suure maja galerii ja kohvik

1. Janar Kaseorg, „Labürint”, jaanuar;

2. Elizabeth Kuzovnik, fotonäitus „Sillad”, veebruar–märts;
3. Emma Leloo Dillon, fotonäitus, veebruar (kohvik);
4. Fiona Koso ja Iris Minda Paemurru, „Heli kanalisatsioon” ja „Fütoftoroos”, jaanuar–veebruar (kohvik);
5. Krista Aren, „Jäljed. Digigraafiline uurimus”, aprill–mai (kohvik);
6. Ketlin Saaremäe, „Loodusega ühes”, mai–juuni;
7. Eva Grete Huul, „Juhe on koos”, aprill–mai;
8. Anna Kõuhkna maalinäitus „I valik”, mai–juuni;
9. BFMi tudengite näitus, „Keskmise lapse sündroom”, juuli–august;
10. Helje Eelma, digigraafika näitus „Kulgemised”, september;
11. Anne Tipner-Torn, maalinäitus „Valguse puudutus”, september–oktoober (kohvik);
12. Ardo Ran Varres, „Juhan Liivi heliilm”, oktoober 2024–märts 2025;
13. QBA. Martin Kaares, maalid „Ilmaennustus: soe ja päikesepaisteline”, oktoober–november (kohvik ja jalutussaal);
14. Maret Kongi, kollaažid „Kuldne”, detsember 2024–jaanuar 2025 (kohvik);
15. Piparkooginäitus, detsember;

Väikese maja galerii

16. Maret Kongi, „Teatraalsed diaarad”, veebruar–märts;
17. Janar Kaseorg, „Labürint II”, märts–aprill;
18. Anna Kõuhkna, maalinäitus „II valik”, mai–juuni;
19. Erik-Indra Gordejev, YUKTA, graafiline romaan, september–oktoober;

Teatrikino galerii

20. kuraator Marko Kekišev, „Eesti kultuuriplakat II”, jaanuar
21. Berit Bärbel Rebane, fotoseeria „Märkamatud”, veebruar–märts
22. Teet Suur, „Ruum meie vahel”, oktoober
23. „Saksa plakat I” (Haapsalu Graafilise Disaini Festival 2024) oktoober–detsember

Loobu ait lavastuse „Lahkumine” etenduste ajal

24. Rakvere teatri töötajad, „Lahkumine peateelt”, juuni.

7. BALTOSCANDAL

Baltoscandal toimub 3.–5. juulini, lisapäevana oleme arvestanud 6. juuli. Taotlused rahastajatele on tehtud 2023. aasta lõpuks ja jaanuaris-veebruaries saame paika eelarve ning kinnitada esinejad. Märtsist maini toimuvad ettevalmistused (info ja reklaammaterjalide ettevalmistamine, truppide logistika ja tehniliste detailide täpsustamine). Juunis toimuvad ettevalmistused ja proovid spetsiaalselt Baltoscandali jaoks loodud lavastustega ja nädal enne festivali algab saalide tehniline ettevalmistus. Festivali nelja päeva jooksul näitame 24 etendust 12 erinevalt trupilt ja esinejalt. Plaanime tuua Rakverre Miet Warlopi (Belgia), Marlene Monteiro Freitas (Portugal), berlin.be (Belgia), Andrea Salustri (Itaalia), Philippe Quesne'i (Prantsusmaa), Back to Back'i (Austraalia), Nora Turato (Horvaatia). Lisaks nõ valmis lavastustele on kavas projektid, mis valmivad spetsiaalselt kohapeal ja paigutuvad linnaruumi.

Etenduspaikadena kasutame Rakvere Teatri suurt ja väikest saali, kultuurikeskuse saali, Spordikirikut, Rahu tänava spordisaali jt.

Baltoscandali toetajad on Kultuuriministeerium, Kultuurkapital, Rakvere linn, Prantsuse Kultuuriinstituut, Kulturstiftung des Bundes, Pro Helvetia, Flemish Government jne.

Baltoscandal toimus 3.–7. juuli. Festivalil nägi Eesti ja maailma tippteatrit, mis pakkus intensiivse läbilõike erilaadse teatrikeelega lavastustest. Etendus 13 lavastust kümnest riigist, lisaks sai publik osa kinoprogrammist ja raamatuesitlusest. Tänavuse festivali programm oli tavapärasest peresõbralikum, kolm lavastust sobisid ka lastele vaatamiseks.

Tänavuse programmi joonealuseks oli festivali kolmekümnes tegutsemisaasta. Kava oli meenutav, samas edasivaatav. Kava võis leida mitu tuttavat nime, kes on varemgi Baltoscandalil ja Eestis esinenud: Lawrence Malstaff, Ivo Dimchev, WAUHAUSi, Philippe Quesneanud, ning võttis ka uue sihi: kaasata enam noori kaasaegse teatri tegijaid. Seekord olid esindatud meie mõlema teatrikooli tudengid. Johhan Rosenbergi lavastatud ja EMTA lavakooli 31. lennu tudengite esitatud "Järelsuve koor" ja Robin Täpi lavastatud ning TÜVK tudengite ja vilistlaste kaaslavastatud ja etendatud projekt "KIBE!". Robin Täpi „KIBE!“ tunnustas Kultuurkapitali Lääne-Virumaa ekspertgrupp aastapreemiaga.

Baltoscandali esinejateks olid: Johhan Rosenberg ja EMTA lavakunstikooli tudengid, Von Krahli Teater, Miet Warlop (BEL), Susie Wang (NOR), WAUHAUS (FIN), Ivo Dimchev (BUL), Robert Henke, TÜVKA tudengid (Robin Täpp), Branko Jordan / Katarina Stegnar / Primož Bezjak / Mart Kangro / Juhan Ulsak / Eero Epner, Florian Malzacher (raamatuesitus) (GER), Back to Back Theatre SHADOW (film) (AUS) Lawrence Malstaf (BEL), Laura Kutkaitė ja Leedu Rahvusteater, Andrea Salustri (ITA), Philippe Quesne / Vivarium Studio (FRA).

Etenduspaikadena kasutasime Rakvere Teatri suurt ja väikest saali, Teatrikino ruume, kultuurikeskuse saali, Rahu tänava spordisaali, Linnavalitsuse Valget Saali, Köster Gööcki maja ja Haljala Rahvamaja saali.

Baltoscandali toimumist toetasid Kultuuriministeerium, Kultuurkapital, Rakvere linn, Prantsuse Kultuuriinstituut, Norra kultuurifond, jt.

8. KESKKONNAALANE TEGEVUS

Keskkonnategevuse töörühm pidas 2024. aastal kaks töökoosolekut, millega panime paika 2024. aastaks planeeritavad keskkonnasäästlikud tegevused, koostasime keskkonnahoidlike ürituste korraldamise ja digiprügi vältimise meelepea ning soovitusel ürituse küllastajale, viisime läbi kollektiivis keskkonnaalase küsitluse selgitamiseks, kuidas töötajad hindavad asutuse keskkonnasäästlike tegevusi ja mida soovivad ökoloogilise jalajälje vähendamiseks teha.

- Maikuus läks teatrikohvik üle Ringo korduspakendite kasutamisele ja lõpetasime ühekordsete nõudega kaasamüügi – selles ettevõtmises oleme Rakvere linna lipulaev. Ringo taaskasutusnõude kasutamine on populaarne ja kaasaostjad on harjunud kogumiskastiga. Kasutasime pandiringlust ka suvelavastuse mängupaigas Loobul.
- Soetasime ja paigaldasime aprillis teatrikompleksi nii töö- kui ka avalikesse ruumidesse sorteeritavad jäätmekastid: paber/papp, pakend, panditaara, bio ja olme. Lisaks kogume eraldi kasutatud patareid ja ohtlike jäätmete purgid-pudelid. Lõime valmisoleku tekstiilijäätmete (rõivad, jalanõud, aksessuaarid (kotid, vööd jms), kodutekstiil) kogumiseks.

Oktoobris tegime sorteeritavate prügikastide auditi: kas konteinereid on piisavalt, mida ja kuhu on juurde vaja, kus sorteerimine lonkab. Üldjuhul on seis positiivne.

- Alustasime aasta alguses suitsuruumides konide kogumist Filaret'i kontaineritesse, mida on kompleksis neli (suur ja väike maja, kinomaja, töökodade maja) ning transpordime konid Tallinnasse minnes vastavasse kogumispunkti. Loobul, suvelavastuse paigas ja Baltoscandalil, olid õues Filareti kogumiskastid.
- Pöörasime varasemast suuremat tähelepanu digihügieenile. Ei anna enam e-postkastidele mahtu juurde, pigem püüame vähendada, mis distsiplineerib ja kohustab postkaste puhastama. Kutsusime töötajaid üles digikoristusele: 26. jaanuaril oli digiprügi koristuspäev ja 14.–20. oktoober digikoristusnädal.

Korraldasime töötajatele digikoolituse arvutiga ökonoomsest töötamisest ja

digihügieenist. 29. mail käis kultuuriministeeriumist infoturbejuht Triin Nigul sellest rääkimas.

- Pöörasime üha suuremat tähelepanu uuslavastuste väljatoomisel dekoratsioonide, kostüümide, rekvisiitide jms materjalide taaskasutamisele ja täheldasime, et paljud kunstnikud ja lavastajad on sarnase suhtumisega. 2024. aasta kõigi uuslavastuste peale kokku oli taaskasutust dekoratsioonidest 15%, rekvisiitidest 38% ja kostüümidest 43% ning kõige enam lavastustes „Karge meri” (dekoratsioon 60%, rekvisiit 5%, kostüüm 70%) ja „Klaaslaps” rekvisiit 100%, kostüüm 70%).
- Pakkusime taaskasutusest ülejäävaid kangajääke ning repertuaarist mahaläinud lavastuste paberplakateid lasteasutustele (lasteaiad, koolid, kunstiringid, noortekeskused).
Valmistasime kangajääkidest kinkekotte, kööki pajalappe ja rätikud, pansionaati voodipesu ja käterätikuid, garderoobi jalatsikotte jms.
- Enne vana dekoratsiooni utiliseerimist võtsime sellelt taaskasutusmaterjali, ja mida ise taaskasutada ei saanud, pakkusime enne utiliseerimist lähiümbruse näitetruppidele ja Rakvere koolide töökodademajale.
- Novembris soetasime kinomaja välisseinale energiasäästliku väliekraani, kuna olemasolev oli vananenud tehnoloogiaga ja suur elektritarbija.
- Seadistasime kõik sise- ja välireklaamekraanid öötundideks reklaamivabaks ja tumedamale resolutsioonile.
- Septembris paigaldasime kaks varikatusega 5-kohalist ratta- ja rollerihoidjat. Nüüd on kompleksis töötajatele, teatri- ja kinokülastajatele 25 parkimiskohta (10 varikatusega peamaja ääres, kino ees 13 ja 6 + 6 endist rattahoidjat väikese maja juures).
- Seadsime suureks eesmärgiks vähendada paberikulu ja samuti paberprintimist. Kahepoolne või taaskasutuspaberile printimine on muutunud harjumuspäraseks.
- Kuna digitaalne kavalet on keskkonnasäästlikum, saab 2024. aastast kodulehel lavastuse info alt alla laadida e-kava või kavamüügilauas skaneerida QR-koodi.
- Alates märtsikuust on meie kõigis tualettides kasutusel taaskäideldud kätepaber.
- Kontorisse soetati 2024. aasta sügisel ergonoomiline kontorimööbel (lauad ja toolid). Vana mööbel läks 100% taaskasutusse.
- Vee säästlikumaks kasutamiseks vahetati kohviku köögis veekraanide segistid säästvamate duššiotsaga segistite vastu.
- Teatrikohvik pööras suuremat tähelepanu kestlikkusele: eelistades võimalikult palju kohalikku ja hooajalist toitu, pakkudes vegan- ja taimetoitu, vältides levinud allergeene, pakkudes joogivett kannudes, hoidudes toidu raiskamisest ja kasutades produktid lõpuni, võimalusel kasutades õiglase kaubanduse ja mahetooteid.

9. LIGIPÄÄSETAVUS

Ligipääsetavuse parendamiseks tehtud tööd 2024.

1. Olukorra kaardistus mais 2024 koostöös Eesti Puuetega Inimeste Koja Lääne Virumaa osakonna esindajatega.
2. Kaardistuse põhjal tegevuskava 2025 koostatud.
3. Invaparkimise tähistega paigaldamine suure ja väikese maja juures.
4. Külastustekonna kirjeldus ette valmistatud ning saadetud sihtgrupele kommentaarideks.
4. Suure maja sissepääsu renoveeritud, fotosilmaga toimivate uste paigaldatud.

- 5. Läbipaistvad pinnad majas tähistatud.**
- 6. Invatualettidesse mähkmeprügikastid paigaldatud.**